

No part of this book may be reproduced in any form or by
any means without the written permission of the publisher.

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

استفاده از تصاویر بدون اجازه کتبی از ناشر ممنوع و پیگرد قانونی دارد.
تلفن: ۲۲۰۷۳۹۰۰

سرشناسه: رضاییان، فرزین، ۱۳۳۹-
مؤلف و پدیدآورنده: فرزین رضاییان
طراحی تصاویر و گرافیک کامپیوتری: مرتضی یاهو، سارا عنصری،
محسن شریعتی، میثم کشاورز، اشکان آزر می.
مدیریت و برنامه ریزی چاپ ترانسپارانت: حمید متواضع
انتشار: فرزین رضاییان
چاپ: بیانه
یتوگرافی: کحالی
صحافی: تهران
چاپ اول: ۱۳۹۱
میراث: ۱۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۸۹۶۴-۰۴
مرکز فروش: خانه فرهنگ سحرگویا
تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۳۹، تلفن: ۸۸۸۳۳۱۲۰
دورنگار: ۸۸۸۳۳۹۸۷

سرشناسه: رضاییان، فرزین، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدیدآورنده:
شکوه پاسارگاد/ مؤلف و پدیدآورنده فرزین رضاییان
ترجمه متون از انگلیسی به فارسی: ابوالحسن تهمانی
طراحی تصاویر و گرافیک کامپیوتری: مرتضی یاهو، سارا عنصری،
محسن شریعتی، میثم کشاورز، اشکان آزر می.
مشخصات نشر: تهران: فرزین رضاییان، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۱۴۳ ص: مصور (رنگی).
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۸۹۶۴-۰۴
وضعیت فهرست نویسی: فیفا
یادداشت: عکاسان: حسین حضرتی سوئینی و جهانبخش مهربخش.
موضوع: هنر ایرانی -- مصور
موضوع: ایرانشناسان -- مصاحبه ها.
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ر ۵ الف / DSR۲۰۷۷
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۶۳۷
شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۸۷۷۲۲

۶۴.....	کاخ ورودی	۱۲.....	پیش‌خفتار
۶۸.....	کوروش یا ذوالقرنین	۲۱.....	دیاچه
۷۱.....	ستون های با شکوه	۲۴.....	مادها و پارس
۷۵.....	دریاچه مصنوعی	۲۷.....	کوروش کبیر
۷۶.....	کاخ بارعام	۲۸.....	شیردل پارس
۸۳.....	پیشکش آورندگان	۳۰.....	نخستین امپراتوری جهانی
۹۰.....	بهشت شاه شاهان	۳۳.....	منشور کوروش
۹۲.....	کاخ مسکونی	۳۸.....	باغ های شاهی
۱۰۰.....	کهن ترین بازمانده های باغ شاهی در جهان	۴۰.....	پاسارگاد: بهشت کوروش بزرگ بر روی زمین
۱۰۸.....	طراحی چهارباغ	۴۲.....	پاسارگاد: نگاهی کوتاه
۱۱۱.....	تجوی بهشت	۴۴.....	آرامگاه کوروش
۱۱۵.....	تشی های شاهی های ایرانی: پژواک بهشت	۴۸.....	تل تخت یا تپه تخت
۱۲۰.....	میراث کوروش بزرگ	۵۰.....	برج یادمانی
۱۳۷.....	سپاه پارس	۵۴.....	محوطه مقدس
۱۳۸.....	آفرینندگان محوطه پاسارگاد	۵۷.....	شهزاده پارس
۱۴۳.....	برنامه آینده شرکت طلوع سکا: "شکرستان مولانا"	۵۸.....	محوطه کاخ های پاسارگاد

Preface

Over 2500 years ago, Cyrus the Great built one of the greatest and most exceptional capitals on Earth from which he wisely and benevolently ruled most of the then known world. The plan of this 300 hectares (741 acres) garden city with its remarkable palaces marks a true innovation in ancient Near Eastern architectural history. It was here in Pasargadae, for instance, that a lavish garden scheme known as *Pairidaiza* was first introduced, turning this palace complex into a lush landscape where life grew, water was the essence of life, and all the visitors were invigorated by the vibes. This evocative Persian word *Pairidaiza*, meaning a luxuriant garden with rows of well-ordered trees, reflecting pools with running water and fragrant flowers, was borrowed into Greek and Latin and became the word we still use today: "Paradise."

In the midst of this paradise, the single-focal axis buildings, appreciated from one direction only, that had dominated the Near Eastern architectural traditions for centuries, gave way to truly open, symmetric, four-sided structures with no fixed focal point that could be admired from any angle. In the vast area of the site, the monumental buildings were placed in spacious, well-watered grounds surrounded by a profusion of various trees and flowers. With fruit for taste, various flowers and further aesthetic pleasure to eye and nose as well as the sounds of singing birds and running water to the ears, this paradise was the epitome of sensory richness of all the five senses.

Unfortunately, over 2500 years later, crumbling ruins are the only remnants of what was once Persia's first shining capital city.

پیشگفتار

بیش از ۲۵۰۰ سال پیش کوروش کبیر شهر رویایی خود، پاسارگاد را به صورت یک از باشکوه ترین پایتخت های گیتی بنا نهاد تا این که امروزه این اداره امور نیمی از جهان باستان را بدست گیرد. کوروش پایتخت شکفت انگیز خویش را به صورت باغی بسیار بزرگ و گسترده طراحی کرد که نزدیک به ۳۰۰ هکتار را در بر می گرفت.

طراحی پاسارگاد با باغ ها و کاخ های نوظهورش انقلابی اعجاب آور در تاریخ معماری و در نزدیکی پدید آورنده برای شکوفا ساختن بهشتی سرخوش در پاسارگاد، فضا داد تا آب، این مایه حیات را به زیبا ترین شکل ممکن بستر چهره هایی از سنگ سپید روان کنند تا هر دیدار کننده ای از برکت آن به وجد آید و خود را در بهشتی خرم و روح افزا ببیند؛ و از این رو بود که باغ های پر جلوه اش را پردیس گذاشتند. این واژه از همان روزگاران از زبان یونانی به لاتین و از زبان های جهان راه یافت و تا امروز به معنای بهشت به کار می آید، همچون: فردیس، فردوس و Paradise.

تا زمان هخامنشیان، در معماری خاور نزدیک سنت آن بود که کاخ ها را تک محوره و به گونه ای بسازند که فقط جبهه ورودی کاخ در آن به توجه دیدار کننده قرار گیرد. اما کوروش در بهشت خود کاخ ها را به گونه ای ساخت که هر چهار جبهه بیرونی شان زیبا و باشکوه جلوه گر شود و از هر چهار جبهه، راه ورود به آن بناهای دلگشا باز باشد. از آنجا که این کاخ ها در میان باغ هایی بسیار وسیع و در میان انبوه درختان و سبزه زاران بنا شده بود، به آن ها ابعادی بزرگ و شاهانه داده بودند. با این همه پاسارگاد را نباید شهری چون شهرهای دیگر پنداشت زیرا با هدفی ویژه پی ریزی شده بود. این شهر و طراحی فضای باز و دسترسی آسان به کاخهای آن بهترین نماد روش و منش است که کوروش و دیگر پادشاهان هخامنشی، بیش از دوپست سال امپراتوری گسترده شان را اداره می کردند.

امروز اما شوربختانه، از نخستین پایتخت شکوهمند امپراتوری پارس، جز ویرانه هایی چند، چیزی بر جای نمانده است. با اینحال، با کمک اکتشافات جدید باستان شناسان، اطلاعات نوین تاریخی و پیشرفت های علمی، می توان تصویری شگفت آور و نوین از این باغ-شهر بهشت گون را باز آفرینی کرد.